

WZNOWIENIE POSTĘPOWANIA

**STWIERDZENIE
NIEWAŻNOŚCI
DECYZJI**

WZNOWIENIE POSTĘPOWANIA

- instytucja procesowa stwarzająca możliwość prawną ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy podatkowej zakończonej ostateczną decyzją, **jeżeli postępowanie, w którym ona zapadła, było dotknięte kwalifikowaną wadliwością wyliczoną wyczerpująco w przepisach prawa podatkowego,** *aspekt materialnoprawny*
-

POSTĘPOWANIE NADZWYCZAJNE

- 1. postępowanie w sprawie wznowienia postępowania**
- 2. postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności**
- 3. postępowanie w sprawie uchylecia, zmiany decyzji dotkniętych wadami niekwalifikowalnymi bądź decyzji ~~prawidłowej~~**

PRZESŁANKI WZNOWIENIA POSTĘPOWANIA

PRZESŁANKI POZYTYWNE:

- 1) rozstrzygnięcie sprawy decyzją ostateczną
 - 2) wystąpienie jednej z wyliczonych enumeratywnie podstaw prawnych wznowienia
-

PRZESŁANKI NEGATYWNE

- 1) przesłanka przedawnienia art. 245 § 1 pkt 3b
 - 2) treść rozstrzygnięcia sprawy w trybie wznowienia postępowania odpowiada treści decyzji ostatecznej (art. 245 § 1 pkt 3a)
-

PODSTAWY PRAWNE WZNOWIENIA POSTĘPOWANIA

Art. 240 § 1 OP

- **W sprawie zakończonej decyzją ostateczną wznawia się postępowanie, jeżeli:**
 - 1) dowody, na których podstawie ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe;
 - 2) decyzja wydana została w wyniku przestępstwa;
 - 3) decyzja wydana została przez pracownika lub organ podatkowy, który podlega wyłączeniu stosownie do art. 130-132;
 - 4) strona nie z własnej winy nie brała udziału w postępowaniu;
 - 5) wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji nieznanne organowi, który wydał decyzję;

- 6) decyzja wydana została bez uzyskania wymaganego prawem stanowiska innego organu;
- 7) decyzja została wydana na podstawie innej decyzji lub orzeczenia sądu, które zostały następnie uchylone lub zmienione w sposób mogący mieć wpływ na treść wydanej decyzji;
- 8) została wydana na podstawie przepisu, o którego niezgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, ustawą lub ratyfikowaną umową międzynarodową orzekł Trybunał Konstytucyjny;
- 9) ratyfikowana umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania lub inna ratyfikowana umowa międzynarodowa, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, ma wpływ na treść wydanej decyzji;
- 10) wynik zakończonej procedury wzajemnego porozumiewania lub procedury arbitrażowej, prowadzonych na podstawie ratyfikowanej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innej ratyfikowanej umowy międzynarodowej, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, ma wpływ na treść wydanej decyzji;
- 11) orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości ma wpływ na treść wydanej decyzji.

KAZUS NR 1

art. 240 § 1 pkt 2 OP

- W postępowaniu podatkowym, które zostało zakończone decyzją określającą inną wysokość podatku, niż to wynikało z zeznania podatnika, podatnik po zapoznaniu się z całością materiału dowodowego (przejrzeniu akt sprawy) zaczął się awanturować. Jego zachowanie zakłóciło porządek publiczny, ponieważ uniemożliwiło normalną pracę w urzędzie przez dwie godziny, a pracownik urzędu był tak zdenerwowany, że się pomylił i wymierzył podatek w kwocie innej niż należna.
-

KAZUS NR 2

- Naczelnik urzędu skarbowego prowadził postępowanie podatkowe w sprawie ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu osiągnięcia przychodów nieznanających pokrycia w ujawnionych źródłach. Podatnik uważał, że postępowanie było wszczęte bezprawnie i postanowił, że nie będzie w nim uczestniczył, o czym poinformował naczelnika. Mimo to naczelnik zawiadamiał podatnika, w terminach określonych przez ustawodawcę, o wszelkich podejmowanych czynnościach.

- Przed wydaniem decyzji podatnik zmienił miejsce zamieszkania, nie powiadamiając urzędu skarbowego. Podatnik o wydaniu decyzji dowiedział się dopiero po wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Po przejrzeniu akt stwierdził, że rozstrzygnięcie było oparte na doniesieniach jego byłej żony, która jego zdaniem, pomyliła pewne fakty. Czy podatnik może wystąpić z podaniem o wznowienie postępowania?
-

...art. 240 § 2 i 3 OP

- § 2. Jeżeli sfalszowanie dowodu lub popełnienie przestępstwa jest oczywiste, a wznowienie postępowania jest niezbędne w celu ochrony interesu publicznego, postępowanie z przyczyn określonych w § 1 pkt 1 lub 2 **może być wznowione również przed wydaniem przez sąd orzeczenia stwierdzającego sfalszowanie dowodu lub popełnienie przestępstwa.**
- § 3. Z przyczyn określonych w § 1 pkt 1 i 2 można wznowić postępowanie także w przypadku, gdy postępowanie przed sądem nie może być wszczęte na skutek upływu czasu lub z innych przyczyn, określonych w przepisach prawa.

Art. 241 OP

- § 1. Wznowienie postępowania następuje z urzędu lub na żądanie strony.
- § 2. Wznowienie postępowania z przyczyny wymienionej w art. 240 § 1:
 - 1) pkt 4 następuje tylko na żądanie strony wniesione w terminie miesiąca od dnia powzięcia wiadomości o wydaniu decyzji;
 - 2) pkt 8 lub 11 następuje tylko na żądanie strony wniesione w terminie miesiąca odpowiednio od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego lub publikacji sentencji orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej;
 - 3) pkt 9 następuje tylko na żądanie strony.

POSTANOWIENIE O WZNOWIENIU POSTĘPOWANIA

Art. 243 OP

- § 1. W razie dopuszczalności wznowienia postępowania organ podatkowy wydaje **postanowienie o wznowieniu postępowania.**
- § 2. Postanowienie stanowi podstawę do przeprowadzenia przez właściwy organ postępowania co do przesłanek wznowienia oraz co do rozstrzygnięcia istoty sprawy.
- **§ 3. Odmowa wznowienia postępowania następuje w drodze decyzji.**

Art. 244 OP

- **§ 1. Organem właściwym w sprawach wymienionych w art. 243 jest organ, który wydał w sprawie decyzję w ostatniej instancji.**
 - § 2. Jeżeli przyczyną wznowienia postępowania jest działanie organu wymienionego w § 1, o wznowieniu postępowania rozstrzyga organ wyższego stopnia, który równocześnie wyznacza organ właściwy w sprawach wymienionych w art. 243 § 2.
 - § 3. Przepis § 2 nie dotyczy przypadków, w których decyzja w ostatniej instancji została wydana przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, dyrektora izby skarbowej, dyrektora izby celnej lub samorządowe kolegium odwoławcze.
-

RODZAJE DECYZJI WYDAWANYCH PO WZNOWIENIU POSTĘPOWANIA

Art. 245 § 1 OP

- Organ podatkowy po przeprowadzeniu postępowania określonego w art. 243 § 2 wydaje decyzję, w której:
 - 1) **uchyla w całości lub w części decyzję dotychczasową**, jeżeli stwierdzi istnienie przesłanek określonych w art. 240 § 1, i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy lub umarza postępowanie w sprawie;
 - 2) **odmawia uchylecia decyzji dotychczasowej w całości lub w części, jeżeli nie stwierdzi istnienia przesłanek określonych w art. 240 § 1;**
-

3) odmawia uchylenia decyzji dotychczasowej w całości lub w części, jeżeli stwierdzi istnienie przesłanek określonych w art. 240 § 1, lecz:

a) w wyniku uchylenia mogłaby zostać wydana wyłącznie decyzja rozstrzygająca istotę sprawy tak jak decyzja dotychczasowa, albo

b) wydanie nowej decyzji orzekającej co do istoty sprawy nie mogłoby nastąpić z uwagi na upływ terminów przewidzianych w art. 68 lub art. 70.

§ 2. Odmawiając uchylenia decyzji w przypadkach wymienionych w § 1 pkt 3, organ podatkowy w rozstrzygnięciu stwierdza istnienie przesłanek określonych w art. 240 § 1 oraz wskazuje okoliczności uniemożliwiające uchylenie decyzji.

Art. 246 OP

- § 1. Organ podatkowy właściwy w sprawie wznowienia postępowania wstrzyma z urzędu lub na żądanie strony wykonanie decyzji, jeżeli okoliczności sprawy wskazują na prawdopodobieństwo uchylenia decyzji w wyniku wznowienia postępowania.
 - § 2. Na postanowienie w sprawie wstrzymania wykonania decyzji służy stronie zażalenie, chyba że postanowienie zostało wydane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, dyrektora izby skarbowej, dyrektora izby celnej lub samorządowe kolegium odwoławcze.
-

STWIERDZENIE NIEWAŻNOŚCI DECYZJI

- tryb nadzwyczajny
 - wyeliminowanie z obrotu prawnego decyzji ostatecznej
 - wyjątek od ogólnej zasady trwałości decyzji ostatecznych
 - postępowanie w sprawie wznowienia postępowania – z urzędu, na wniosek
-

□ **Art. 247. § 1. Organ podatkowy stwierdza nieważność decyzji ostatecznej, która:**

- 1) została wydana z naruszeniem przepisów o właściwości;**
 - 2) została wydana bez podstawy prawnej;**
 - 3) została wydana z rażącym naruszeniem prawa;**
 - 4) dotyczy sprawy już poprzednio rozstrzygniętej inną decyzją ostateczną;**
 - 5) została skierowana do osoby niebędącej stroną w sprawie;**
 - 6) była niewykonalna w dniu jej wydania i jej niewykonalność ma charakter trwały;**
 - 7) zawiera wadę powodującą jej nieważność na mocy wyraźnie wskazanego przepisu prawa;**
 - 8) w razie jej wykonania wywołałaby czyn zagrożony karą.**
-

Art. 248 OP

- **§ 1. Postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji wszczyna się z urzędu lub na żądanie strony.**
- **§ 2. Właściwym w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji jest:**
 - 1) organ wyższego stopnia;
 - 2) minister właściwy do spraw finansów publicznych, dyrektor izby skarbowej, dyrektor izby celnej lub samorządowe kolegium odwoławcze, jeżeli decyzja została wydana przez ten organ;
 - 3) minister właściwy do spraw finansów publicznych, jeżeli decyzja została wydana przez dyrektora izby skarbowej lub dyrektora izby celnej, z tym że w tym przypadku postępowanie może być wszczęte wyłącznie z urzędu.
- **§ 3. Rozstrzygnięcie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji następuje w drodze decyzji.**

Art. 249 OP

- § 1. Organ podatkowy wydaje decyzję o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznej, jeżeli w szczególności:
 - 1) żądanie zostało wniesione po upływie **5 lat** od dnia doręczenia decyzji lub
 - 2) sąd administracyjny oddalił skargę na tę decyzję, chyba że żądanie oparte jest na przepisie art. 247 § 1 pkt 4.
 - § 2. Okoliczności, o których mowa w § 1, uwzględnia się również w zakresie wszczęcia postępowania z urzędu.
-

Art. 252 OP

- § 1. Organ podatkowy, właściwy w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji, wstrzymuje z urzędu lub na żądanie strony wykonanie decyzji, jeżeli zachodzi prawdopodobieństwo, że jest ona dotknięta jedną z wad wymienionych w art. 247 § 1.
 - § 2. Na postanowienie w sprawie wstrzymania wykonania decyzji służy zażalenie.
-

UCHYLENIE LUB ZMIANA DECYZJI OSTATECZNEJ

- ❑ **jeden z trybów nadzwyczajnych weryfikacji decyzji**
 - ❑ nie jest on związany z wyraźnie wymienionymi wadami postępowania lub samej decyzji podatkowej, lecz cechą wyróżniającą decyzję spośród innych
 - ❑ **cechą tą, wynikającą z treści decyzji podatkowej, jest brak nabycia z niej praw przez strony**
-